A°. 1843. N°. 145.

ARNHEMSCHE COURANT

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 voor drie maanden.

DINGSDAG 25 JULI.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

…kleeden van openbare bedieningen door vreemdelingen.

Eene aanmerking der Arnhemsche Courant op een ingezonden stuk, over het ontslaan van vreemde officieren in onze dienst, heeft aanleiding gegeven tot eenen twist over het al of niet grondwettige van het opdragen van bedieningen aan vreemdelingen. Daar die twist van de andere zijde meer met drift dan met rede gevoerd is, schijnt het niet overbodig nogmaals op de zaak terug te komen en deze in haar waar licht te vertoonen.

Na in artikel 4 en 5 over het privaat-regt, zoo van Nederlanders als vreemdelingen, gesproken te hebben, gaat de grondwet in de volgende artikels tot de behandeling der staatsburgerlijke regten over.

Wat deze aangaat, is zij niet zoo mild jegens vreemdelingen als zij bij het privaat-regt geweest was, maar sluit hen in art. 7 en 8 van de oefening dier staatsburgerlijke regten uit, met uitzondering, echter, van die vreemdelingen, welke door wetduiding of naturalisatie voor geboren Nederlanders gehouden worden. De regel, bij die artikels gesteld, is, dat alleen geboren Nederlanders bevoegd zullen zijn tot het bekleeden van openbare bedieningen, hoewel niet allen in gelijke mate, eenigen alleen tot de hoogste bedieningen van den staat, de anderen slechts tot de overigen. Voor vreemdelingen laat zij slechts dan eene uitzondering, wanneer zij voor geboren Nederlanders moeten gehouden worden, hetgeen of door wetduiding of door naturalisatie geschieden kan.

In zijne aanteekening op artikel 8 der grondwet heeft de hoogleeraar THORBECKE ten duidelijkste bewezen, dat wetduiding hier alleen naturalisatie door de wet kan beteekenen, doch, dat deze, door gemis van eene wet, die haar behoorden te regelen, niet werken kan. Iets dergelijks vindt bij de naturalisatie door de overheid plaats. Ook hier ontbreekt de wet, welke hare vereischten bepaalt en haar onmogelijk maakt.

Indien vreemdelingen dus onbevoegd zijn om bij ons openbare bedieningen te bekleeden, indien het opdragen daarvan aan hen met de grondwet in strijd is, wijte men dit niet aan eene verkeerde uitlegging, maar aan de gebrekkige ontwikkeling, welke onze staatslieden aan haar gegeven hebben, en door welk gebrek de eenige weg voor vreemdelingen gesloten gebleven is, langs welken zij hunnen ijver en talenten in openbare bedieningen ten voordeele van dit land zouden kunnen bewijzen.

Art. 7 en 8 sluiten zoo duidelijk vreemdelingen van openbare bedieningen uit, dat men geen ander middel heeft weten aan te grijpen, dan, zoo het scheen, de grondwet met haar zelve in strijd te brengen. Daartoe moest artikel art. 202 dienen, hetwelk zegt, »de koning zorgt, dat er ten allen »tijde eene toereikende zee- en landmagt onder»houden worde, aangeworven uit vrijwilligers; »hetzij inboorlingen of *vreemdelingen*." Hieruit wil men nu afleiden, dat althans militaire bedieningen aan vreemdelingen mogen opgedragen worden.

Ongelukkig biedt het artikel die hulp niet, welke men er in zoekt. Het spreekt van *werving*, iets wat zonder twijfel alleen op gemeene soldaten ziet, daar men toch geen officieren werft. De militie is de zwaarste belasting, welke de grondwet den ingezetenen van den staat oplegt. Ten einde hun dien last ligter te maken, heeft zij het aannemen ook van vreemdelingen onder de krijgsmagt toegelaten. Maar artikel 8 verliest daardoor zijne kracht niet. Dewijl vreemdelingen bij ons soldaten kunnen worden, is hun het regt nog niet verleend om hooger op te klimmen, wezenlijke militaire bedieningen te bekleeden. Tot het toelaten van zoo belangrijk eene uitzondering op artikel 8 zou men zich op zeer duidelijke en zeer stellige bepalingen der grondwet moeten kunnen beroepen, niet slechts bij wijze van gevolgtrekking uit een artikel eene uitzondering scheppen, welke in de woorden vruchteloos gezocht wordt.

Het helpt hier weinig zich te beroepen op de groote diensten, vroeger en later aan dit land door vreemde krijgsoversten bewezen. Zoodanig beroep, in hoe brommende taal ook geschreven, vermag niets *tegen* de wet. Het te hulp roepen van zoodanige middelen bewijst het best gebrek aan wezenlijke gronden. Boven alles wordt gehoorzaamheid aan de wet gevorderd. Zij mag verkeerd zijn, wel nu verander haar ter gelegener ure; maar eerbiedig haar, zoo lang zij bestaat; gedoog niet, dat er van haar afgeweken worde; doe vroegere afdwalingen ophouden.

Dat wij ons beriepen op artikel 8 der grondwet, ten einde de verpligting te doen gevoelen, welke op ons bestuur rust, om geene bedieningen aan vreemdelingen op te dragen, en dat, niettegenstaande wij die bepaling als te volstrekt niet goedkeurden, werd van de zijde der ministeriële bladen als een bewijs »onzer boosaardige gezindheid en diepe onkunde" aangevoerd. Het is waar, wij zijn zoo boosaardig, dat wij voortdurend tegen iedere inbreuk op de grondwet of andere wetten meenen te moeten opkomen. Over onze onkunde in dit geval kunnen wij ons nog al ligt troosten, wanneer wij zien, dat ook de hoogleeraar THORBECKE, in zijne *Aanteekening op artikel* 7 *en* 8 *der grondwet*, even »onkundig" (of even »boosaardig," wat verkiest het *Nieuwsblad*?) is, als wij zijn. Ook deze ziet in die artikelen een voorregt der Nederlanders boven vreemdelingen, ten aanzien der benoembaarheid tot publieke bedieningen. Ook deze past den regel van artikel 8 even zeer op krijgsbedieningen als op burgerlijke toe. »De bewoording van dit artikel is »zoo volstrekt, dat zij geene uitzondering voor krijgs»bedieningen schijnt te gedoogen." De hoogleeraar eindigt zijne aanmerkingen op dat artikel met deze woorden. »Er bestaat ook eene algemeene, zeer »goede, reden voor den regel van ons artikel, »hoewel het, wanneer ook niet ééne bediening aan »een kundigen vreemdeling mag worden toever»trouwd, soms belemmerend kan zijn voor de »dienst van den staat. Misschien ware het goed »geweest, dit bij de herziening der grondwet te »bedenken, maar *geene overtreding van den regel* »*wordt er door geregtvaardigd of verschoond*. »*Waartoe dit herinnerd? De bepaling van artikel* »*8 is door het gouvernement niet altoos nageleefd*, »*zelfs in gevallen niet, waar hare toepasselijkheid* »*van geen twijfel onderhevig kan zijn*." — Wij behoeven hier niets meer bij te voegen.

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

Palermo, *3 juli.* Bij de groote manoeuvres der artillerie, welke in de vorige week bij het koninklijk lustslot Favorita, een half uur van Palermo, plaats vonden, woei een vreesselijke sirocco. Vele soldaten werden ziek en moesten weggebragt worden. Tegen den avond was de kracht des winds zoodanig toegenomen, dat de manschappen bestendig in eene groote stofwolk gehuld waren; en toen, tot besluit twee batterijen werden afgevuurd, woei de storm eene prop in een open kistje op eenen munitie-wagen; de patronen vatteden vuur en de wagen vloog met eene sterke ontploffing in de lucht. Bij dit ongeval werden 16 artilleristen gewond, waaronder vier zoo gevaarlijk, dat men voor hun behoud vreest.

HONGARIJE.

De *Zevenberger Bode* deelt het volgende uit Szilággi-Samson mede: »Den 6den juni ontwaakten wij des morgens vroeg door een geroep van brand. Verschrikt ijlden wij er heen, en zagen het huis van onzen braven regter in vlammen staan, dat uit wraak wegens zijn gedrag van den vorigen dag, in brand was gestoken. Den vorigen dag had hij namelijk 60 stuks vee uit een verboden veld laten wegdrijven. De eigenaars van het in beslag genomen vee verschenen met hunne vrienden, gewapend met stokken, op de plaats en bevrijdden het vee met geweld. Des avonds braken vier hunner in het huis des regters, mishandelden hem en zijne huisgenooten, en gingen niet heen voor het huis in vlammen stond, welke zich spoedig tot de naburige woningen uitstrekten, en drieënveertig gebouwen, verscheidene gevulde schuren, hooi en graanbergen vernielden.

DUITSCHLAND.

Van de Elbe, *16 juli.* De bezorgdheid, dat Hannover er vooreerst volstrekt niet aan denkt, om tot het tolverbond toe te treden, is ongegrond. Dezelve werd voornamelijk te weeg gebragt door de brochure: »*Fragmenten uit het thema der aansluiting van* »*het koningrijk Hannover*," daar men meende dat de Hannoversche regering reeds van het handschrift dezer brochure kennis had gedragen. Hoe dit ook zij, zoo kan men toch uit goede bron verzekeren, dat de Hannoversche regering onlangs weder stappen te Berlijn gedaan heeft, om onderhandelingen wegens de toetreding des koningrijks tot het tolverbond aan te knoopen, en dat te dien einde de opper-tol-directeur *Domms* naar Berlijn is gezonden. (*Journ. d. Frank.*)

Van den Rijn, *19 juli.* De uit Duitsche vorsten en hooge adellijken bestaande actiën-maatschappij tot stichting eener kolonie van Duitsche landverhuizers in Texas, zet hare werkzaamheden ijverig voort. De noodige voorbereidende maatregelen zijn op de plaats zelve reeds genomen. De maatschappij geeft aan de landverhuizers den grond, benevens de onkosten voor het eerste jaar, eenig vee en voorraad voor niet. Haar voordeel bestaat daarin, dat de landerijen, welke zij voor zich behoudt, in waarde stijgen, en hierdoor de voorschotten gedekt worden. De onderneming is met groote belangloosheid ingesteld, en het doel echt nationaal. De hoofdbestuurders derzelve zijn graaf *Castell* en prins

Solms. Een begin is reeds gemaakt, onder leiding van graaf *Boas*, welke zich reeds sedert 1½ jaar in Texas bevindt. Zoo zou dan, eindelijk, het vooruitzigt aanwezig zijn, dat de vele dringende wenschen, welke ten opzigte der landverhuizing in Duitschland geuit worden, voor een gedeelte ten minste, vervuld werden, en eene zuiver Duitsche onderneming in het leven trad, welke zoo vele waarborgen van welslagen in zich draagt. Ieder, die ook maar eene oppervlakkige kennis van Texas bezit, zal de genomen keus moeten billijken; het is juist het land, waar, onder eene doelmatige leiding, eene Duitsche kolonie bloeijen moet. Met een gezond klimaat verbindt het eene vruchtbaarheid, die het geschikt maakt, om alle voortbrengselen van eene gematigde luchtstreek, en vele die tusschen de keerkringen te huis behooren, op te leveren. Het binnenland staat door bevaarbare rivieren met voortreffelijke havens in verband. Hout, wild en visschen heeft het in overvloed. Aan ruimte ontbreekt het evenmin, daar nog honderdduizende akkers braak liggen. De staatsregeling is vrij, vrijer zelfs dan de Noord-Amerikaansche. De eenige zwarigheid zouden de vijandige betrekkingen met Mexico kunnen opleveren. Er bestaat, echter, gegrond vooruitzigt, dat binnen kort eene schikking, op financiëlen weg, plaats vinden zal.

OOSTENRIJK.

Weenen, 16 *juli*. De door zijne zending naar Servië bekende Russische generaal, baron *von Lieven*, welke sedert acht dagen zich op de terugreis naar St. Petersburg bevond, is hier gisteren avond geheel onverwachts teruggekomen, met last om zich weder naar Servië te begeven. Men verzekert, dat *von Lieven* in Warschau nieuwe bevelen van zijnen keizer heeft ontvangen, waarbij ten stelligste de verkiezing te Belgrado van den 27sten juni wordt afgekeurd, en hem wordt opgedragen maatregelen te nemen tot eene nieuwe, werkelijk *vrije* verkiezing, overeenkomstig de vroegere duidelijke verklaringen. Het is overbodig er bij te voegen, dat deze tijding hier den aangenaamsten indruk gemaakt heeft. Men heeft bemerkt, dat de baron *von Lieven*, na eene conferentie in de staatskanselarij, aan vorst *Milosch* een bezoek heeft gebragt. (*A. A. Z.*)

PRUISSEN.

Aken, 19 *juli*. Zoo even verspreidt zich hier de tijding, dat, ten gevolge van hoog bevel, alle plegtigheden voor de ontvangst onzer terugkeerende landdags-afgevaardigden *verboden* zijn. Hier zal derhalve noch de voorgenomen inhaling, noch de fakkeltogt, noch het feestmaal plaats vinden. Hetzelfde moet door de geheele provincie bevolen zijn, hetgeen te meer algemeen betreurd wordt, daar men meende, dat zoodanige feestelijkheden niets onwettigs hadden. De volgende dagen zullen waarschijnlijk de redenen van dezen maatregel ophelderen.

Naschrift. Zoo even heeft het, voor de plegtigheden der ontvangst benoemde comité openlijk bekend gemaakt, dat, wegens tusschenkomende verhindering, de feestelijkheid geen plaats kan hebben.

ENGELAND.

Londen, 20 *juli*. Eerstdaags zal de koningin twee bals geven, die door eene allerzeldzaamste weeldepraal zullen worden opgeluisterd.

— De kolossus-stoomboot *Great-Britain* is gisteren te Bristol van stapel geloopen. Prins *Albert* heeft zich derwaarts begeven, om die indrukwekkende plegtigheid bij te wonen. De Bristolsche municipaliteit heeft aan Z. K. H. het schitterendst onthaal geboden.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 *juli*. Het gouvernement heeft heden geene telegrafische depêches uit Spanje bekend gemaakt en het gerucht was verspreid, dat men tijdingen ontvangen had, niet gunstig voor de insurrectie luidende. De generaal *Aspiroz*, namelijk, zou door de nationale garde van Madrid aangevallen en, na een aanzienlijk verlies geleden te hebben, genoodzaakt geworden zijn, zich naar den kant van Avila terug te trekken.

— De regering heeft, zegt men, depêches uit Otaheite ontvangen, loopende tot de eerste dagen van maart. Daarin wordt geenerlei melding gemaakt van het zoogenaamde geschil tusschen de koningin *Pomare* met de Franschen, noch van de interventie van den kapitein *Thompson*. Er is dus alle reden te gelooven, dat het door de Engelsche couranten dienaangaande verhaalde geheel en al van grond ontbloot is.

— Gisteren had men hier, langs buitengewonen weg, berigten uit Madrid van den 14den; de heden met den gewonen post ontvangene gaan niet verder dan den 13den en behelzen niets belangrijks, hetgeen men niet reeds weet. Te Saragossa, van waar de brieven den 15den gedagteekend zijn, meende men te weten, dat de regent met 9000 man te voet en 800 te paard aan de Carolina was, en dat generaal *Concha* zich door hem, *Caratala* en *Peracamps* (*van Halen*) omsingeld bevond. De te Saragossa uitkomende *Eco de Aragon*, die dit berigt geeft, zegt onder gemelde dagteekening, dat *Caratala* met 3000 man infanterie en 500 kavalarie van Kadix op marsch gegaan is en door vele detachementen schutterij, te voet en te paard, te Xeres versterkt is geworden. *Peracamps* stond, volgens dat blad, den 9den te Alcala de Guadaira, en de magt van *Espartero* was aan de Carolina, door hem toegevloeide schutters, tot 15000 man aangegroeid. Men moet echter bedenken, dat alle berigten, te Saragossa en Madrid bekend gemaakt, eene voor den regent voordeelige kleur hebben, terwijl het tegenoverstaande plaats heeft met de tijdingen, die te Valencia en te Barcelona medegedeeld worden.

— Een Madridsche brief, van den 13den, in het blad *la Presse* geplaatst, behelst het volgende: „Op het oogenblik, dat de koerier der ambassade staat te vertrekken (ten half vier) verneemt men met volle zekerheid, aan den eenen kant, dat *Narvaez* gisteren nacht ten half een te Guadalajara (10 uren van Madrid) is aangekomen, en dat zijne voorhoede heden morgen te Alcala was; aan den anderen, dat de regent, zijne *strategische* beweging naar Andaluzië voortzettende, den 12den bij la Carolina in de Sierra Morena was. — De heer *Lopez*, gewezen president van den ministerraad en wiens val tot den tegenwoordigen opstand aanleiding gegeven heeft, is heden naar Burgos vertrokken, werwaarts zijne ex-collegas *Caballero* en *Ayllon* hem voorafgegaan zijn.

— De Seine, de Saône en verscheiden andere onzer rivieren zijn aanmerkelijk gewassen en hebben op sommige plaatsen hunne oevers onder water gezet.

Parijs, 21 *juli*. Volgens particuliere brieven uit Madrid, medegedeeld door de dagbladen, die de dagteekening van 14 dezer voeren, verwachtte men, dat Madrid een' krachdadigen weerstand zou bieden. Het door de municipaliteit op de sommatiën van *Narvaez* gegeven antwoord, doet intusschen blijken, dat men zich niet bij magte gelooft, de insurgenten af te weren, die de hoofdstad komen aanranden; men schijnt slechts tijd te willen winnen, ongetwijfeld in de hoop, dat *Espartero* den tijd zal hebben, om Madrid ter hulpe te komen, en dat in de rijen der gepronunciëerden tweespalt zal ontstaan.

Het is zeer waarschijnlijk, dat *Narvaez*, die aan het hoofd van meer dan 45000 man staat, geene verklaring van neutraliteit zal willen aannemen. Madrid kan als eene opene stad worden beschouwd, want zij heeft slechts eene ommuring voor de stedelijke belasting, en niets zal beletten, dien muur, minder hoog nog dan dien van Parijs, met stormladders te beklimmen. *Narvaez* en *Aspiroz* moeten zich echter haasten omtrent de hoofdstad tot een besluit te komen; want zij worden door *Seoane* en *Zurbano* bedreigd, die het geïnsurgeerde leger tusschen twee vuren zouden kunnen nemen, indien hetzelve zich niet spoedig van Madrid konde meester maken.

BELGIE.

Brussel, 22 *juli*. Heden heeft op het kasteel van Laeken een groot diner plaats gehad, waartoe genoodigd waren de heer *Rochussen*, gevolmagtigd minister van Holland, en al de leden van het diplomatiek ligchaam, de ministers, de groot-officieren van het huis des konings, de notabiliteiten van den adel en van de onderscheidene kollegiën van bestuur, verscheidene hoofd-officieren en departementale civiel-beambten.

— De koning der Nederlanden heeft de heeren *Ch. Loyaerts*, *J. H. van Ouwenhuizen-Herreyns* en *A. Saportas*, tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd.

— Er liggen op dit oogenblik in de haven van Antwerpen 300 schepen, gemiddeld 190 tonnen ieder metende. De haven gelijkt naar een mastbosch, met vlaggen en wimpels versierd. De werklieden zijn zoo schaarsch, dat zij weigeren voor twee franken daags te werken. Verleden jaar waren om dezen tijd slechts 612 schepen alhier binnen gekomen, en thans bedraagt dat getal reeds 852.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 23 *juli*. Bij koninklijk besluit, dd. 19 juli jl., zijn geregeld de onteigeningen ten algemeenen nutte, ten behoeve der Hollandsche ijzeren-spoorweg-maatschappij, gevestigd te Amsterdam, van onderscheidene daarbij aangewezen eigendommen, benoo[…] voor den aanleg van den ijzeren spoorweg tussche[…] steden Leiden en 's Gravenhage.

's Gravenhage, 21 *juli*. De leden van de Twe[…] Kamer zijn tegen den 7den augustus aanstaande bije[…] geroepen, tot het hervatten der werkzaamheden.

's Gravenhage, 23 *juli*. Bij Zr. Ms. besluit v[…] dezer, zijn tot leden van het collegie van regent[…] over de gevangenis te Deventer benoemd de heere[…] jhr. *C. M. Storm van 's Gravesande* en *A. J. v*[…] *Delden*.

— Bij besluit van 20 juni jl. heeft Z. M. beschi[…] over het alsnog disponibele bedrag der 2 pCt. van [...] gewone inkomsten der steden en gemeenten, o[…] 1842, ter beschikking staande van het algemeen b[…] stuur. Daarbij is vastgesteld, dat voor al de provinci[…] uit de beschikbare gelden uit de 2 pCt. van 1842, v[…] zoo verre zulks niet reeds is geschied, in de eer[…] plaats zal worden voldaan hetgeen, ten gevolge v[…] het koninklijk besluit van 13 januari 1836, voor [...] bijhouding der kadastrale plans en leggers in de ge[…] meente benoodigd is.

— Bij eene missive van Z. Exc. den minister v[…] binnenlandsche zaken, wordt aan de gouverneurs d[…] provinciën kennis gegeven, dat Z. Exc. onderrigt g[…] worden is, dat er in sommige gemeenten landlie[…] zijn, die in het denkbeeld verkeeren, dat, wann[…] zij geene schadevergoeding uit het fonds van den lan[…] bouw vorderen voor de uiterlijke bekleedselen v[…] aan de longziekte gestorven runderen, zij in dat g[…] val niet verpligt zijn de gestorven beesten met hu[…] en haar te begraven, maar de huid mogen afstro[…] pen en verkoopen; doch dat alleen dan, wanneer m[…] schadevergoeding voor de huid uit het fonds voor [...] landbouw vordert, de huid onbruikbaar moet ge[…] maakt en het gestorven beest met huid en haar be[…] graven moet worden. De minister heeft de gouverneu[…] verzocht, aan de gemeente-besturen te doen opme[…] ken, dat het buiten allen twijfel ligt, dat zoodanig[…] handelwijze geheel strijdig is met den geest en de be[…] doeling van de wet van 30 mei 1840, en met d[…] daaruit voortgevloeide instructie. Het hoofddoel der w[…] is, om, zooveel mogelijk, te waken tegen verspre[…] ding der ziekte; terwijl de daarstelling van het ve[…] fonds hoofdzakelijk ten oogmerk heeft, om den ve[…] houder, zoo veel hetzelve fonds daartoe strekken kan[…] eenigermate schadeloos te stellen in die gevallen, waa[…] in het gouvernement, in het algemeene belang v[…] den veestapel en uit kracht der wet, ten aanzien v[…] zijn ziek vee, maatregelen neemt, waardoor zoodani[…] veehouder schade komt te lijden. Onder de maatre[…] gelen, bij de genoemde wet tegen die verspreiding [...] ingevolge artikel 10, voorgeschreven, behoort almed[…] dat de uiterlijke bekleedselen van een aan de long[…] ziekte gestorven rund moesten begraven worden, n[…] dat dezelve door insnijdingen of op eenige *ande*[…] *re wijze* onbruikbaar zijn gemaakt; terwijl, n[…] aanleiding van dat artikel 10, de nalatige, onver[…] minderd de boete en straffen, bij de bestaan[…] wetten en veranderingen vastgesteld en door de regt[…] banken toe te passen, wordt uitgesloten van he[…] genot van alle vergoeding of te gemoetkoming u[…] het fonds van den landbouw. Deze bepaling verbie[…] alzoo, zonder eenige uitzondering, het in den hand[…] brengen van de uiterlijke bekleedselen van meer be[…] doelde runderen. De wetgever heeft op het oog ge[…] had, dat de verspreiding der ziekte door het behou[…] dier bekleedselen kan plaats hebben, en dit begins[…] wordt niet weggenomen door de omstandigheid, d[…] het gestorven dier, gedurende de ziekte, door eene[…] rijks vee-arts dan wel door den veehouder zelven [...] behandeld, of wel, dat een veehouder *al* dan *n*[…] schadevergoeding uit het vee-fonds verlangt.

Naar aanleiding van het vorenstaande, zijn de hoo[…] den der gemeenten uitgenoodigd, om landlieden[…] welke in gezegde verkeerde meening verkeeren, [...] dien zin te regt te wijzen, en tevens, als maatre[…] van policie, een waakzaam oog te doen houden, [...] de misbruiken, welke men met zoodanige verkeer[…] meening mogt willen dekken, belet werden.

Maastricht, 21 *juli*. In hunne zitting van gis[…] ren hebben de provinciale staten de begrooting a[…] genomen. Onmiddellijk na de aanneming heeft [...] lid, de heer *Pierssens*, welke steeds de belangen [...] ner medeburgers behartigt, en het gemis van [...] openbaarheid omtrent de werkzaamheden der st[…] ten hoogste beklaagt, voorgesteld, dat ten minste [...] begrooting openbaar zou worden gemaakt, terwij[…] wanhoopte iets meer te zullen erlangen.

Zal dit verdienstelijk lid ondersteund worden, wan-

heer zijn voorstel in overweging zal worden gebragt? Wij hopen het; maar in ieder geval kan de heer *Pierssens* een zeer gewigtig antecedent ter ondersteuning van zijn voorstel bijbrengen. Het is een besluit der provinciale staten van Limburg van het jaar 1828, toen in de zitting van 11 juli met 28 stemmen tegen 25 werd beslist, dat de begrooting zou worden gedrukt in het provinciale blad; en dit besluit is tot uitvoering gebragt. Waarom is men daarvan afgeweken, sedert de herstelling der provinciale staten in 1841. Dit besluit der vorige vergadering had, naar onze meening, door de tegenwoordige behooren geëerbiedigd te worden.

Dit toont duidelijk aan, dat wij achteruitgaan, terwijl alles rondom ons vooruitgaat. De provinciale staten van 1828 waren liberaler gezind dan die van 1843! Het voorstel van een adres aan den koning is nog altijd in discussie. Eenige aanhangers der afscheiding [illegible] bij deze gelegenheid weder wakker. Daar zij [illegible] inzigten omtrent eene afscheiding niet kunnen [illegible]deelen, welke hunne persoonlijke belangen zoo [illegible]bevoordeelen zou, ten koste der algemeene belangen der provincie, trachten zij nu een dubbelzinnig adres te doen aannemen, waarin niets gevraagd wordt, maar waarin men zich met bitterheid beklaagd. Een zoodanig adres zou niets aan den koning melden, wat hij niet reeds weet. De koning is ten hoogste overtuigd, dat het geheele rijk gebukt gaat onder de hooge belastingen, en dat Limburg dien last nog minder dan de overige provinciën dragen kan, ten gevolge van den geheelen stilstand des handels.

Het adres der provinciale staten van Limburg behoort de kwaal, die ons verteert, aan te toonen, maar ook de middelen ter genezing. Het moet aantoonen dat de belastingen te hoog zijn, en dat de landbouw door de Belgische douanes wordt onderdrukt. Het moet den koning smeeken, om, met overleg der Staten-Generaal, op middelen bedacht te zijn tot vermindering der lasten, die ons drukken, en zoo spoedig mogelijk onderhandelingen aan te knoopen, welke ons tot een handelsverdrag met België kunnen voeren.

Wanneer de tollinie, welke ons rijk van België scheidt, verdween; wanneer de belastingen verminderd of beter omgeslagen werden, — wat zou Limburg dan nog kunnen verlangen? Wij gelooven niets. Wij moeten dus alle pogingen doen om tot dat doel te geraken. Limburg, in deszelfs handelsbetrekkingen tusschen Holland en België hersteld, zonder belemmeringen der douanes, zou deszelfs bloei van 1830 herkrijgen. (*J. d. L.*)

REGLEMENT *voor de ridderschap in Gelderland, geapprobeerd bij besluit van Zijne Majesteit, van den* 6den *september* 1842, N°. 47.

Wij Willem II, bij de gratie Gods, koning der Nederlanden, prins van Oranje-Nassau, groothertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gezien het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken van den 9den december 1841, n°. 14 (1ste afdeeling), daarbij overleggende eene missive van den voorzitter der ridderschap van Gelderland, ten geleide van een, door dezelve ridderschap ontworpen, gewijzigd reglement voor dat collegie.

Gelet op de koninklijke besluiten van 3 julij 1816, n°. 106, en 25 mei 1821, n°. 44.

Den raad van state gehoord (advies van den 15den maart jl., n°. 5).

Gezien het nader rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken van den 2den september 1842, n°. 81 (1ste afdeeling)

Hebben goedgevonden en verstaan voorschreven reglement goed te keuren, zoo als hetzelve hiernevens [illegible]gaande.

Onze minister van binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den raad van state en aan den hoogen raad van adel.

's Gravenhage, den 6den september 1842.

(Get.) WILLEM.

Reglement voor de ridderschap in Gelderland.

Art. 1. Deze ridderschap zal bestaan uit al zoodanige edelen, als daarin bij het goedkeuren dezes zijn benoemd of toegelaten en in het vervolg, mits volgende aan dit reglement, zullen toegelaten worden.

Art. 2. Tot dezelve zullen worden toegelaten al degenen, welke bewijzen wettige afstammelingen te zijn van een der tegenwoordig beschrevene leden, of, naar aanleiding van art. 62 der grondwet, bevoegd zijn, om daarin beschreven te worden.

Art. 3. Om lid van de ridderschap te worden, zal men (met uitzondering van die leden, welke vroeger door den koning zijn benoemd) moeten voldoen aan de volgende bijzondere vereischten:

1o. Meerderjarig te zijn volgens de wet en Nederlander volgens den zin der grondwet.

2o. Ingezeten der provincie gedurende de laatste twee volle jaren geweest te zijn, zonder dat echter afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn.

3o. In vollen eigendom, niet bezwaard met eenig verband, in de provincie Gelderland te bezitten, voor de zuivere waarde van ten minste twaalf duizend gulden, aan ongebouwde eigendommen of tienden, door twee onpartijdige deskundigen, door den kantonregter te benoemen en te beëedigen, geschat, of wel in genoemde provincie een belastbaar inkomen aan ongebouwde eigendommen van zes honderd gulden volgens het kadaster, of wel twaalf honderd gulden aan renten op het grootboek van de werkelijke schuld, op naam ingeschreven, en waarvan bij het bestuur van dat grootboek door den belanghebbende aanteekening moet worden aangevraagd en ingeleverd; het een en ander met dien verstande, dat het goed, door de vrouw bezeten wordende, den man zal mogen aangerekend worden; maar dat de goederen, die op naam der ouders staan of dezen toebehooren, nimmer aan de kinderen worden toegerekend.

4o. Zoodanige edelen, welke in voorzegde ridderschap nog niet beschreven zijn, zullen, wanneer zij bij vervolg in dezelve worden opgenomen, eene intredesom betalen van vijftig gulden, indien hunne naam- en stamgenooten, Nederlanders zijnde, vóór den 1sten januari, volgende op de koninklijke goedkeuring van dit reglement, in de ridderschap van Gelderland zijn beschreven geweest; en van drie honderd gulden, wanneer zulks vóór gezegden datum geen plaats heeft gehad, of zijlieden buiten het rijk geboren en opgevoed zijn, zonder dat evenwel afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn.

Art. 4. Geen verkoop, ruiling, hypotheek van goederen, voor het lidmaatschap verbonden, zal mogen geschieden, dan met goedkeuring der ridderschap, op verbeurte van het lidmaatschap.

Wanneer dusdanige verkoop of ruiling verlangd wordt, of indien men, in plaats van inschrijvingen op het grootboek, vaste goederen wil verbinden, zal de belanghebbende zich zes weken vóór de gewone vergadering van 1 juni, met overlegging der vereischte stukken, aan den heer voorzitter wenden, die dezelve, om onderzocht te worden, zal stellen in handen der commissie, in artikel 8 te vermelden, ten einde daarop ter vergadering verslag uit te brengen.

In geval de belanghebbende noodig mogt achten, dat de magtiging tot verkoop of ruiling van goederen, of opheffing van het verband op de inschrijving bij het grootboek, vroeger verleend werd dan 1 juni, kan de heer voorzitter, na verhoor van genoemde commissie, de verlangde magtiging verleenen.

Art. 5. Tot de ridderschap zullen niet toegelaten worden, of uit dezelve zullen vervallen:

1o. Al degenen, die onder curatele staan of worden gesteld, alle bankbreukigen, mitsgaders allen, die een onteerend vonnis ten hunnen laste hebben.

2o. Al degenen, die in eenige dienst of eed van vreemde mogendheden zijn, (den leen-eed alleen uitgezonderd).

3o. Al degenen, die beschreven zijn in eene andere ridderschap, zoo lang zij daarin zitting hebben.

4o. Al degenen, die voortaan hun domicilie buiten de provincie mogten vestigen, zonder dat echter afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn.

5o. Al degenen, die niet bewijzen kunnen, dat zij gedurende de laatste twee jaren binnen deze provincie hun domicilie hebben gehad, zonder dat echter afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn.

Art. 6. Bloedverwanten, hoe na ook aan elkander vermaagschapt, zullen te gelijker tijd leden van de ridderschap kunnen zijn.

Art. 7. Iemand zich willende laten beschrijven, zal zich, tot dat einde, zes weken vóór de gewone vergadering bij den voorzitter, aangeven en denzelven al die bewijsstukken doen toekomen, welke hem daartoe kunnen bevoegd maken, ten einde, ingeval er aan die stukken iets mogt ontbreken, zulks op aanvrage der commissie, bij artikel 8 te vermelden, te kunnen aanvullen.

Art. 8. Deze stukken zullen onderzocht worden door eene commissie van zes leden, met den voorzitter aan het hoofd. Deze commissie wordt op de gewone jaarlijksche vergadering benoemd voor den tijd van één jaar, doch zullen de leden bij eene volgende benoeming weder verkiesbaar zijn; alleenlijk zullen over het onderzoek der stukken niet mogen zitten bloedverwanten tot in den derden graad.

Art. 9. De commissie van het vorige jaar zal op de gewone jaarlijksche vergadering haar verslag op de ingekomen stukken inbrengen.

Art. 10. Niemand zal in hetzelfde jaar zijn kiesregt in den stedelijken of landelijken stand en tevens in de ridderschap mogen uitoefenen.

Art. 11. Alvorens zitting te nemen, legt een lid der ridderschap den navolgenden eed af:

»Ik zweer (beloof) trouw en gehoorzaamheid aan »den koning; dat ik de grondwet naar vermogen zal »onderhouden, de belangen der ridderschap, daar»mede overeenkomstig, en naar luid van dit regle»ment, zal bevorderen; bij het kiezen der leden voor »de provinciale staten geen bijzonder, maar het alge»meen belang van de provincie zal behartigen; dat »ik wijders tot het geven of ontvangen van eenige »benoemingen, of om iets hoegenaamd in deze mijne »hoedanigheid als lid der ridderschap te doen of te »laten, van of aan niemand eenige belofte of geschenk »aangenomen of gegeven heb, aannemen of geven zal, »hetzij middellijk of onmiddellijk."

Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig. (Ja)

Art. 12. De ridderschap vergadert ten minste eenmaal des jaars, op den 1sten juni, of op den volgenden dag, als eerstgemelde op eenen zondag invalt, om de verkiezing voor het uitvallend een derde en verdere openstaande plaatsen in de provinciale staten tot stand te brengen; zulks geschiedt op beschrijving van den voorzitter, en voorts wanneer Zijne Majesteit het noodig zal oordeelen.

Art. 13. Bij het doen van keuzen tot leden der provinciale staten, en bij elke andere keuze van personen of benoeming, commissiën uitgezonderd, zal bij besloten en ongeteekende briefjes der aanwezige leden, door den voorzitter in eene geslotene bus te verzamelen, gestemd worden.

Art. 14. Wanneer de ridderschap tot eene keuze van personen overgaat, zal het bureau van stemming zijn zamengesteld uit den voorzitter der ridderschap en de twee aanwezige leden, die de oudste in rang zijn.

Art. 15. Voor iedere opengevallene plaats, die vervuld moet worden, zal eene afzonderlijke stemming geschieden.

Art. 16. Nadat de briefjes, in voege voorschreven, zullen zijn verzameld en de voorzitter dezelve met het getal aanwezig zijnde leden zal hebben vergeleken, opent hij dezelve in de vergadering, waarna hij den inhoud opleest, een der leden van het bureau van stemming dien opteekent en het andere de contralijst houdt en de briefjes waarmerkt.

Art. 17. Het stembriefje is van onwaarde, indien de vergadering oordeelt, dat de aanwijzing van den gekozene niet duidelijk genoeg is, of om andere, op dit reglement, of op het reglement omtrent de zamenstelling der staten, gegronde redenen niet kan in aanmerking komen.

Art. 18 De nietighid van een of meer stembriefjes, gelijk ook het vinden van onbeschreven gelaten briefjes, zal echter geene nietigheid van de stemopneming te weeg brengen.

Art. 19. Die zal blijken de volstrekte meerderheid, dat is, meer dan de helft van al de uitgebragte stemmen, welke in aanmerking behooren genomen te worden, te hebben verkregen, zal benoemd zijn.

Art. 20. Indien de uitslag der *eerste* stemming geene volstrekte meerderheid van stemmen aan iemand geeft, zal men tot eene *tweede* stemopneming overgaan, doch zullen de stemmen zich alsdan moeten bepalen tot de personen, die bij de eerste stemopneming in aanmerking zijn gekomen.

Art. 21. Wanneer de uitslag dezer tweede stemopneming geene volstrekte meerderheid daarstelt, zal er eene *derde* plaats hebben, welke zich zal bepalen tot de twee leden, die bij de tweede stemopneming de meeste stemmen zullen hebben verkregen.

Ingeval bij de tweede stemopneming meer dan twee, leden de betrekkelijke meerderheid, ten gelijken getale

van stemmen, hebben verkregen, zal derzelver getal bij loting tot op twee worden gebragt, en de derde stemopneming alsdan bepaald zijn tot de twee personen, welke het lot heeft aangewezen.

Mogt bij de tweede stemopneming slechts één lid de betrekkelijke meerderheid van stemmen hebben bekomen, en overigens meer dan één persoon de daaropvolgende betrekkelijke meerderheid ten gelijke getale van stemmen hebben verkregen, zal almede door het lot worden beslist, wie der laatstgemelde leden met en benevens den eerstgemelden in de derde stemopneming zal worden begrepen.

Art. 22. Indien bij de derde stemopneming al de stemmen, die in aanmerking kunnen komen, gelijkelijk tusschen de twee leden, waarover herstemd is, mogten verdeeld zijn, zal het lot beslissen, wie hunner de benoemde zal wezen.

Art. 23. Iedere keuze zal in eene en dezelfde zitting moeten afloopen.

Art. 24. Het voorzitterschap begint met de gewone vergadering in de maand junij en duurt tot die van het volgende jaar, als wanneer eene nieuwe keus zal plaats hebben.

De voorzitter van het vorige jaar is echter weder verkiesbaar.

Bij overlijden of verhindering van den voorzitter wordt het voorzitterschap waargenomen door het lid van de ridderschap, die het oudste in rang is.

Art. 25. De voorzitter geeft jaarlijks een uitvoerig verslag over de ontvangsten en uitgaven, terwijl voor zoodanige gelden, die niet benoodigd zijn en welke dus het vaste kapitaal van de ridderschap uitmaken, inschrijving op het grootboek der werkelijke schuld gekocht worden.

Art. 26. Zoodra het fonds of kapitaal van de ridderschap eene wezenlijke waarde van tien duizend bedraagt, zullen daarvoor door de vergadering, op voordragt der commissie, bij artikel 8 bedoeld, de noodige bepalingen worden gemaakt.

Art. 27. De ridderschap zal het wapen voeren dezer provincie met het omschrift: *Ridderschap van Gelderland*, en het kostuum voor de leden zal zijn als volgt:

Het groot kostuum.

In eenen donker blaauwen gekleeden rok met blaauwe zijden voering, staande kraag en opslagen met goud geborduurd (volgens de teekening, bij het archief der ridderschap berustende) vergulden knoopen met het wapen van Gelderland, wit casimieren vest en broek, of zwarte zijden broek, ter keuze der leden, en

Het klein kostuum.

In eenen donker blaauwen rok met staande kraag, ééne rij knoopen en een borduursel op de kraag en opslagen, als de buitenrand van het groote kostuum, een wit vest, grijze pantalon met laarzen en de knoop van het groote kostuum.

Art. 28. De ridderschap behoudt aan zich ten allen tijde, onder goedkeuring van den koning, dit reglement te wijzigen of te veranderen, zoo als zij zal vermeenen te behooren.

Bovenstaand reglement, aangenomen door de ridderschap van Gelderland binnen Arnhem op den 2den junij 1836, is met eenige daarin door tijdsverloop noodzakelijk gewordene wijzigingen, behoudens goedkeuring des konings, bepaaldelijk vastgesteld in de gewone vergadering derzelve ridderschap van den 1sten junij 1842.

De ridderschap voornoemd,
(Get.) VAN KELL.
Ter ordonnantie van dezelve,
(Get.) NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL,
Secretaris.

Reglement van orde voor de vergadering der ridderschap in Gelderland.

Art. 1. De voorzitter van het vorige jaar of het lid, dat hem vervangt, opent de vergadering en doet het verslag van de commissie, bij art. 8. van het reglement voor de ridderschap vermeld, voorlezen over de stukken der zoodanigen, welke begeren in de ridderschap beschreven te worden, en wordt door de vergadering daarover beslist, volgens art. 9 van gezegd reglement en volgens art. 11 van dit reglement van orde.

Art. 2. De voorzitter zorgt, dat aan elk der aanwezige leden eene gedrukte lijst van de bestaande leden der ridderschap, met opgave hunner woonplaatsen, worde uitgedeeld, welke opgave, bij verandering van woonplaats, ieder lid verpligt is aan den voorzitter in te zenden.

Art. 3. Hij doet overgaan tot het kiezen van eenen nieuwen voorzitter en deze stelt daarna de commissie voor, vermeld in art. 8 van het reglement.

Art. 4. Dit afgeloopen zijnde, worden door den nieuw verkoren voorzitter voorgebragt:

a. *De ingekomen stukken.*
b. *De afgezonden stukken.*
c. *De verder uitgebragte verslagen.*
d. *De voorstellen der leden*, welke ten minste 24 uren te voren schriftelijk aan den voorzitter moeten worden toegezonden.

Art. 5. De ridderschap onthoudt zich van alle raadpleging over zaken van algemeen bestuur.

Art. 6. De stukken voorgelezen zijnde, vraagt de voorzitter, met uiting zijner bedenkingen, het gevoelen der overige leden naar de orde hunner zitting, (welke zich naar den tijd der beschrijving in de ridderschap regelt) en besluit met de meerderheid. — Geen der leden mag bij het uiten van zijn gevoelen gestoord worden.

Art. 7. Alle besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen, en, bij staking derzelve staken, heeft de voorzitter eene beslissende stem.

Art. 8. De commissiën worden op voordragt van den voorzitter benoemd; zij zullen steeds uit een ongelijk getal leden bestaan en onderling hunnen voorzitter verkiezen, uitgezonderd de commissie, bij art. 8 van het reglement vermeld; zij doen verslag naar het gevoelen der meerderheid, met vrijheid nogtans aan de anders denkende leden, om hun gevoelen bij monde ter vergadering te ontwikkelen.

Art. 9. Alle tot een verslag betrekkelijke stukken worden bij de notulen gevoegd en dezelve gezamenlijk, na afloop der beraadslagingen, ter secretarie terug bezorgd.

Art. 10. Over deze, zoo wel als over alle punten van overweging, buiten die der beschrijving, worden de raadplegingen tot eene volgende zitting verschoven, wanneer een derde der aanwezige leden hiertoe het verzoek doet.

Art. 11. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd.

Art. 12. De vergadering zal de bestaande reglementen niet mogen veranderen, zoo niet meer dan een derde van hare leden tegenwoordig zij.

Art. 13. De vergadering benoemt bij meerderheid eenen secretaris en thesaurier, binnen Arnhem woonachtig, die het behandelde opteekent en belast is met de zorg voor het archief en de geldmiddelen, voor welker bewaring hij eene som van *vijftig gulden* jaarlijks zal mogen declareren.

Bij verhindering of overlijden van den secretaris worden deszelfs functiën voorloopig waargenomen door een der leden, daartoe door den voorzitter te benoemen.

Bovenstaand reglement, aangenomen door de ridderschap van Gelderland binnen Arnhem, op den 2den junij 1836, is met eenige daarin door tijdsverloop noodzakelijk gewordene wijzigingen, bepaaldelijk vastgesteld in de buitengewone vergadering derzelve ridderschap van 14 october 1841.

De ridderschap voornoemd,
(Get.) VAN HECKEREN VAN KELL.
Ter ordonnantie van dezelve,
(Get.) NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL.
Secretaris.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 24 Juli 3 El 1 Palm 2 duim; gew. 0 Duim; gew. 1...

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.